

GEMEENTE SCHERPENZEEL

MEMO 2020-77

datum : 3 september 2020

aan : de gemeenteraad

van : wethouders Van Dijk, Van Deelen en Van Ekeren

onderwerp : uitkomst heidag college

bijlage(n) : -

Geachte Raad,

Langs deze weg willen wij u informeren over de uitkomst van de heidag van het college B&W van gisteren.

Zoals in eerdere memo's aangegeven wil het college, bij voorkeur in overleg met uw raad, (kort) na het gesprek met GS op 10 september aanstaande een definitief standpunt in nemen over de rolneming van gemeente Scherpenzeel in het bestuurlijk overleg over de toekomst van Scherpenzeel. Ter voorbereiding van het overleg met GS was het de bedoeling om tijdens deze 'heidag' als college te spreken over de voorliggende opties in dit traject. Gedurende de heidag heeft de discussie zich verlegd naar de toekomstbestendigheid van de huidige samenwerking binnen het college.

Collegialiteit van besluitvorming

Dat binnen dit college sprake is van een minderheidsstandpunt van de burgemeester inzake de zelfstandige koers van Scherpenzeel is genoeglijk bekend. Zolang er (zowel intern als extern) sprake is van collegialiteit van besluitvorming, en het college met 1 mond spreekt, hoeft dat niet onoverkomelijk te zijn. Sterker nog, discussies op inhoud dragen bij aan de kwaliteit van de besluitvorming.

De afgelopen periode is echter meermaals gebleken dat, met name op het dossier Toekomstvisie, verschillen van inzicht ook uitgedragen worden buiten de boezem van het college. Voorbeelden hiervan zijn:

- Op 12 december 2019 ondertekende burgemeester De Vries ten overstaan van de pers een petitie die indruiste tegen het op 9 december genomen raadsbesluit.
- De (te) weinig constructieve bijdrage van de burgemeester aan verbinding en politiek-bestuurlijk samenspel binnen de raad en tussen raad en college
- De eigenstandige rolneming van de burgemeester in formele en informele contacten met bestuurlijke (o.a. GS, College Barneveld) en maatschappelijke partners, die ten koste gaat van het vertrouwen dat wij moeten hebben dat de informatie en meningen die worden gedeeld de collegialiteit van bestuur weerspiegelen. Dit bemoeilijkt het delen van vertrouwelijke, gevoelige of tactische informatie.
- Houding, gedrag en uitspraken van de burgemeester binnen de eigen organisatie, in de raad en richting derden.

Zonder betrokken personen te schaden kunnen wij hierover in de openbaarheid geen details vrijgeven.

Gaandeweg bepaalden de incidenten en 'bespreekpunten' steeds nadrukkelijker de agenda en sfeer binnen het college. Dit heeft er uiteindelijk toe geleid dat wij ons genoodzaakt zagen de oplopende spanningen en in onze ogen steeds moeilijker werkbare situatie binnen het college aan te kaarten bij de Commissaris van de Koning (4 juni, 30 juni, 14 juli) en de Minister van Binnenlandse Zaken (8 juli).

Actuele ontwikkelingen

- Op 15 juli verstuurde burgemeester De Vries op persoonlijke titel een notitie aan het Projectteam Scherpenzeel / Barneveld van de Provincie, GS en de secretarissen van Scherpenzeel en Barneveld. In deze notitie deed de burgemeester voorstellen voor het proces op weg naar een herindelingsontwerp. Wij ontvingen hiervan slechts een afschrift per mail.
- Later die dag hebben wij ter collegevergadering (na het vaststellen van de collegereactie op het besluit van GS) besproken dat deze rolneming en voorstellen niet stroken met de op 9 december 2019 door de raad gekozen koers, en de bekrachtiging van deze koers in de Kadernota op 9 juli. Daarbij is afgesproken het onderwerp 'rolneming in het vervolgtraject' te laten rusten tot aan deze heidag, waarna op basis van overleg met GS en met de Raad een definitief collegestandpunt over het Open Overleg zou worden ingenomen.
- Zonder ons te consulteren of te informeren heeft burgemeester De Vries op 27-8 op het Huis der Provincie met de Commissaris van de Koning en de burgemeester van Barneveld overlegd.

Naar aanleiding van dit laatste feit concluderen wij dat een dergelijk heimelijk 'achterkamertjesoverleg' niet alleen in strijd is met het door de Commissaris en GS beleden 'open' karakter van het te starten Open Overleg (zie ook de brief van GS van 1 september jongstleden), maar vooral ook met de ingezette zelfstandige koers, met de werkafspraken binnen het college en met de gewenste eenheid van collegiaal bestuur.

Vertrouwensbreuk

De solistische koers en rolneming van de heer De Vries heeft naar onze mening een onaanvaardbare impact op de bestuurlijke integriteit en effectiviteit van dit college, en op de verbinding in het politiek-bestuurlijk samenspel met de raad en met bestuurlijke partners.

Ongeacht de rol, die Scherpenzeel in het bestuurlijk vervolgtraject c.q. het Open Overleg gaat innemen (dit wordt immers pas bepaald aan de hand van de uitkomsten van het overleg met GS op 10 september aanstaande) zien wij geen enkel scenario waarin de heer De Vries, gezien zijn rolneming tot op heden, de belangen van Scherpenzeel kan dienen op een wijze die voor onszelf en voor de Scherpenzeelse samenleving boven alle twijfel is verheven. Gisterenmiddag tijdens de Heidag hebben wij daarom uitgesproken dat wij onvoldoende vertrouwen hebben in de voortzetting van de collegiale samenwerking met de heer De Vries. De heer De Vries heeft aangegeven hieraan geen conclusies te verbinden.

Communicatie

De Commissaris van de Koning en de heer M. Zwankhuizen (in zijn rol als ondervoorzitter van de Raad en voorzitter van de 'Vertrouwenscommissie In Oprichting') zijn woensdagavond vertrouwelijk hierover geïnformeerd. Daarbij is zowel met het Kabinet van de Commissaris als met de heer De Vries afgesproken deze vertrouwelijkheid in ieder geval tot en met donderdagochtend (vandaag) te bewaren. Conform afspraak hebben wij inmiddels een reactie ontvangen van de Commissaris, die in dezen aan zet is. Hij dringt aan op overleg begin volgende week en heeft ons verzocht om tot die tijd geheimhouding te bewaren.

Als wethouders stonden wij vandaag voor een lastige afweging tussen enerzijds begrip voor dit verzoek, en anderzijds het feit dat - door de ziekmelding van de heer De Vries (en zijn opvallende afwezigheid bij een vooraf aangekondigde openingshandeling, daags na een spannende heidag) - de houdbaarheid van die vertrouwelijkheid onder druk staat. Daarbij zijn wij ons er van bewust dat het primair onze verantwoordelijkheid is om over ons eigen besluit verantwoording af te leggen en zorg te dragen voor zorgvuldige communicatie.

Om speculatie te voorkomen, hebben wij gekozen voor eenduidige communicatie over (en duiding van) ons besluit richting de gemeenteraad ipv ons te beperken tot vertrouwelijke communicatie c.q. vertrouwenscommissie. Daarbij doen wij een beroep op eenieder om, indachtig het verzoek van de Commissaris, terughoudend te reageren.

Vervolg

Met het oog op het aanstaande gesprek van de 'Vertrouwenscommissie In Oprichting' met de Commissaris van de Koning over herbenoeming van de heer De Vries als waarnemend burgemeester treden wij als wethouders graag met u in overleg over de ontstane situatie.